

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Hirdetvénytől kezdve:
 Egész évre... 18 kor.
 Félév... 10 "
 Helyben kifizetésre:
 Egész évre... 20 kor.
 Félév... 12 "
 Vidékre postán küldve:
 Egész évre... 24 kor.
 Félév... 14 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 Szeged városi napok kivételével
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszamutató
 vagy megrendelés nem vállalkozhat.
 Hirdetéseket és kizárólag a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Előfizetés minden évre 3 forint.

NAGYVÁRAD, május 17.

Szmrecsányi Pál püspök megnyitó beszéde a budapesti eucharisztikus kongresszuson.

Főmagasságu bibornok és hercegprimás
 ur egészségi állapota, mindnyájunk mély saj-
 nálására nem engedte, hogy a kongresszuson
 személyesen megjelenve az előkészítő-bizottság
 kérelmének és saját meleg óhajlásának meg-
 felelhessen.

Nekem jutott Ő Eminenciája megbizásá-
 ból a megtisztelő feladat, hogy a kongresszust
 meguyissam és tárgyalásait vezessem. S én e
 megtisztelő megbízásnak — bármennyire érez-
 zem is elégtelenségemet — annál készségesebb
 odaadással, annál bensőbb áhitattal teszek ele-
 ret, minél mélyebben hatja át lelkemet a kon-
 gresszus céljának fensége s minél nagyobb
 örömmel, vigasztalással tölti el mindnyájunk
 szívét ez ünnepies alkalom várva-várt ese-
 ménye.

Szentséges Jézus dicsőségére és örökimá-
 dására s ezzel szorososan egybekötve, megdicsőült
 Erzsébet királynekné emlékének megszentelésére
 és megőrkítésére épülő templom alapkövének
 letétele az összes szentség imádási műveink és
 egyesületeink jövőjére messzire kiható fényt
 árasztván, a kongresszus egybehívására okot
 adott.

Összejövetelünk tárgya Ő Szentséges Leg-
 felségesebb Oltáriszentség, melyben az ur Jézus
 szentséges megtestesülését titokzatos módon
 folytatva, lelkeink természetfölötti életét földi
 tápanyag láttyola alatt saját testével és vérével
 táplálja és szentséges jelenlétével reánk árasztja
 megtestesülésének áldását. Megtestesülésében
 életet hozott a világnak. Az Oltáriszentségben
 minden egyes ember lelke előtt megnyitja az
 élet forrásait, megtestesülésében leszállt a
 földre, hogy saját emberi természetében az
 emberiséget Istenhez emelje. Az Oltáriszent-
 ségben átszellőztet testében leszáll sziveinkbe,
 hogy bennünk éljen, sziveinket saját szívének
 hasonlatosságára átalakítsa, a halhatlanság és
 feltámadás csíráját lelkünkbe oltsa s megérlelve
 bennünk az örökélet gyümölcseit, mindnyájunkat
 saját isteni életének, saját isteni dicsőségének
 részesévé tegyen.

Megtestesülésének tehát minden áldása
 üdvösség, minden kegyelme az Oltáriszentség
 mennyei légköréből árad szét lelkeinkre. Ott
 érintkezik a végtelen a végessel, az isteni az
 emberivel, az Isten szíve a gyarló emberi szív-

vel. Ott van egység és szeretet, ahol tagja fe-
 jével Krisztussal és a testvér tagokkal egyesül.
 Ott van a keresztény hitélet központja, ott
 van a szív mélyében, ahol az egyház termé-
 szetfölötti szent élete lüktet, onnan indul ki Ő
 s oda irányul összes tevékenysége. S ami csak
 titokzatos és isteni, fenséges és boldogító van
 a keresztény vallásban és egyházban, mind a
 legfenségesebb Oltáriszentségben, mint minden-
 nek közös gyújtójánál összpontosul. Eppen
 ezért az egyháznak, mely Krisztus szentségi
 jelenlétéből meríti minden erejét és dicsőségét
 kezdettől s a katakombák idejéről fogva leg-
 több gondját képezte, hogy hívő lelkeket nem-
 csak tanításával, hanem az istentisztelet s
 szertartások fényével és méltóságával is a Szent-
 séges Jézussal való legbensőbb egyesülésre ve-
 zesse. Ezen állandó gondoskodás fényes jelét
 adta a megdicsőült XIII. Leó pápa, midőn nagy
 szellemének tiszta fényével a világot a megváltó
 Krisztus iránti hódolatra buzdítva, Jézus leg-
 szentebb szívének különös ünnepélyességgel
 felajánlotta az egész emberiséget, midőn euc-
 harisztikus kongresszusokat, szentség imádó
 társulatokat és gyakorlatokat annyi figyelem-
 mel kísérté és szorgalmazta, midőn résztve-
 mennyei védnököt adt, midőn élte alkonyán az
 emberi társadalmat fenyegető veszélyekkel s
 osztályharczokkal szemben a társadalmi béke
 s a keresztény testvériség és egyenlőség jel-
 vényeként ünnepelte a szeretet szentségét,
 melyet Krisztus földi élete véghatárán a világ
 életéért hagyott.

Ez képezi legtöbb gondját dicsőségesen
 uralkodó X Pius szentséges atyánknak is, aki
 buzgalom és szeretet hevétől lángoló szívével
 Krisztusban mindeneket megújítani óhajtván,
 mindenekelőtt a szentséges istentisztelet díszét
 és méltóságát felvirágoztatni s legelső nagy
 intézkedésével annak lényeges kiegészítő részét:
 egyházi éneket és zenét az Oltáriszentségben
 jelenlevő Ur Jézus fenségével összhangzásba
 hozni igyekszik.

Krisztus földi helytartójának ezer gondjai-
 ban szerény erőnkhez és tehetségünkhöz ké-
 pest mi is részt akarunk venni, akaratához és
 utasításaihoz gyermeki hódolattal és engedel-
 mességgel mindenben alkalmazkodva, szentséges
 Jézus dicsőségének előmozdításához, legjobb
 igyekezetünkkel mi is hozzá akarunk járulni.
 A kongresszus programja az Oltáriszentség
 megismertetésére és tiszteletére, szentséges tár-
 sulatokra és gyakorlatokra, az Oltáriszentség
 tiszteletének áldásos hatásaira vonatkozó sok
 kérdést ölel fel s emellett az országos oltár-
 egyesületi kiállítás s egyházi ének- és zene-

előadások által gyakorlatilag is bemutatja
 szentséges társulataink munkásságát.

Istenbe vetett bizalommal remélem, hogy
 a kongresszusnak áldásos hatása lesz s üdvös
 eredményének biztató zálogát látom a nagy-
 méltóságu püspöki kar tagjainak jelenlétében
 is, fogadják különösen azok, kik a kongresszus
 működésében aktív részt venni kívántok, vala-
 mint azok is, kik szertartási és fegyelmi elő-
 rések daczára megjelenésükkel és részvétükkel
 hitünk egységét hozták kifejezésre s a kongress-
 zus hálás köszönetét. De fogadják köszönetün-
 ket szentséges társulataink is, melyek egyesített
 erőikkel és törekvéseikkel a kongresszus vár-
 ható üdvös eredményéhez, nagyméretűben hoz-
 zájárultak. Üdvözlöm különösen a szentségimádó
 papi egyesületet, mely Krisztus szolgálát s Isten
 titkainak sáfárjait a szentséges Ur Jézus igazi
 apostolaiivá igyekszik képezni, hogy testvéri sme-
 retet és kölcsönös példaadás kötelekeivel egy-
 befűzve házának és mindenek fölött a szentlé-
 lek elő templomainak díszét és ékességét lán-
 goló hévvel és lankadni nem tudó kitartással
 gondozzák, hogy ne érezzenek sem nagyobb
 szomorúságot, mint ha a pusztulásutalatosságát
 látják szenthelyen, sem nagyobb boldogságot,
 mint ha buzgalom jutalmait Krisztus szívét
 érezhetik dobogni sziveikben s papi lelkek alá-
 zatosságában elrebegetik az apostollal: »Elek én
 de már nem én, hanem Krisztus él én ben-
 nem« szívem egész melegségével üdvözlöm az
 Oltáregyesületeket s első sorban azok bpesti
 központját. A szentírásban olvassuk, hogy Kris-
 tus feltámadása után az apostolok álhatatosak
 valának imádságban Máriával Jézus anyjával
 és a szent asszonyokkal.

A szentírás ezen szavait alkalmazhatom
 én a szentséges Jézus szolgálatában egyesült
 társulatok munkájára, mint a szentasszonyok,
 akik Krisztus hű kísérői és szolgálói voltak,
 nyilvános életben és az egyház megalapítás
 után az apostolokat odaadással segítették. Is-
 tentiszteletben oly szent szeretettel szolgálják
 a szentséges Ur Jézust, oly buzgó odaadással
 segítik és támogatják szolgálát Oltáregyesületünk
 hölgyei.

Máriával az isteni mester lábainál, szent-
 séges jelenlétéből világosságot, erőt és sze-
 retetet merítenek, hogy Máriával buzgólkodva
 az Őt megillető tisztelet eszközeiről gondoskod-
 hassanak.

Tisztelet és hála az Oltáregyesület buzgó
 hölgyeinek, kik az Ur Jézus szentséges életének
 példái szerint: elrejtve, zajtalanul árasztják szét
 kezük munkájának gazdag áldásait, kik sok
 lelképásztor könnyeit letörölve, sok szegény

**Jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő,
 jó czipő, jó czipő, jó czipő**

REICHARD áruháza
 egyedül
 cégénél Fő-utczán kapható.

hitközséget megvigasztalva és bátorítva egykor nem a mi hálás elismerésünket, de hallani fogják az Ur Jézus ajkairól az üdvözlőt: »Jöjjetek, mert ruhátlan voltam, és ruháztatok engem. De üdvözlöm kedves katolikus ifjúságunkat is, mely a kongresszussal közre akart működni, hogy szintén hitvallást tegyen Krisztus jelenlétéről a Legfelségesebb Oltáriszentségben. Nem is maradhattak távol azok, kikben a jövő reménye nyugszik, kikben minden élet erőforrását és a jövő zálogát ünnepelejtük. Üdvözlöm végre a kongresszus összes tagjait, kik szentes Jézus hívására közelből és távolból összejöttek tanuvallomást tennők arról, hogy mint az Ős egyház keresztényeinek, nekünk is egy a szívünk, egy a lelkünk, mert velük együtt az apostol szavai szerint »egy kenyér, egy test vagyunk sokan, mindnyájan, kik egy kenyérből részesülünk.«

A keresztény testvéri szeretet érzelmeiben egyesülve, mielőtt Isten segítségével szent munkánkat megkezdendők, engedje meg a kongresszus, hogy ez ünnepies napok egyik fénypontjának, az örökimádási templom alapkövetelések között egy pillanatra megállva, megindult szívvel mindnyájunk hálás kegyeletének koszoruját tehessem le azon sirhantra, melyben a szentes művek egyik apostoli lelkű előharcososa, az Oltáregyesület alapító elnöke, özvegy gróf *Ozváky* Jánosné halandó porai várják a boldog feltámadást. O volt ki egészen az Oltáriszentségnek élve, egész életét az Oltáriszentségben jelenlétű Ur Jézus ügyének szentelve áldott emléktű Erzsébet királyné gyászos elhalálása fölött érzett mélységes fájdalomában tervbe vette s lelke lángoló buzgalomával a megvalósulás felé vezette az Erzsébet királynéről nevezett örökimádás templomának felépítését.

Midőn holnap felséges urunk apostoli királyunk jelenlétében az alapkövetelése után a szentély helyen első szent áldozat illata szálland fel az éghez, imáinkban emlékezzünk meg róla is s lelkünkben vele egyesülve könyörögjünk az Urhoz, hogy ne kessék sokáig a nap, melyen fehér ruhába öltöztetett égi karokkal versenyre kelve zenghesstük az örökimádás éneket, hogy ne kessék sokáig a nap, melyen az Oltáriszentségben mérhetlen szeretetével jelen lévő Ur Jézus oltalma alá helyezhesstük nemzetünk elköltözött békeangyalának lelkét, örökké áldott emléket.

A delegáció.

A magyar delegáció külön albizottsága ma délelőtt 11 órakor ülést tartott. Jelen voltak: Goluchowszky Agenor külügyminiszter, Barrián István közös pénzügyminiszter, Lovag Kóti, báró Ambrózy és Müller osztályfőnök; a magyar kormány részéről Tisza István gróf miniszterelnök.

Láng Lajos elnök kejeleti, hogy Goluchowszky külügyminiszter az osztrák delegációban tegnap elmondott exposéját a szokásnak megfelelőleg magyarra fordította; kéri a bizottság tagjait, a kinyomatott exposé elmondottakat tekinteni.

Falk Miksa indítványára az albizottság egyhangulag hozzájárul ahhoz, hogy az exposé feltett nyomban megkezdje az általános és részletes vitát. Ezután az előadó megnyitja a vitát

magvas és széles körvonalokban mozgó fejtegetéssel.

Ezután *Lovász* Márton szólalt fel: Elmentmondást lát a külügyminiszter abnormis követeléseit közt. Az exposé a politikai helyzetet békésnek festi, a hadügyi kormány pedig lázasan készülődik s a nemzetből óriási pénzáldozatot kíván, felvilágosítást kér e tekintetben a külügyminisztertől. Az olasz külügyminiszterrel történt megbeszéléseket, valamint az előadó, úgy szóló sem tartja abszolút békegaranciának. Olaszország balkáni aspirációiról nem szabad megfeledkeznünk. Ez okból optimistikusnak tartja a külügyminiszter exposéjában megnyilatkozó felfogást. Azt a törekvést, hogy Ausztria és Magyarország érdekében levőnek, mert ezzel elveszítjük a balkáni népek rokonszenvét és Oroszország karjaiba hajtja őket. Helyteleníti Goluchowszky erősen kíméletlen szavait Törökországgal szemben.

Ez a hang fegyveres fellépést vonhat maga után, már pedig minden hódítás Magyarország életérdeke ellen van.

Kérdést intéz a miniszterhez a közös akcióra vonatkozólag, melyet Magyarország Oroszországgal együtt csinál a Balkánon s mely csak Oroszországnak használ. Oroszország most háborúval lévén elfoglalva, velünk gyűlöletes szerepet játszat el a Balkánon.

Okolicsányi László konstatálja, hogy a külügyminiszter decemberi exposéjában még aggodalommal szölt az olasz nép ardentista törekvéseiről, most pedig teljesen meg van nyugtatva.

A Hármasszövetség nagyon drága békebiztosíték.

Ő is tiltakozik a Törökországgal szemben használt hangért, amely ellenkezik a magyar nemzet érzelmeivel. Nem viseltetik bizalommal a külügyi kormány iránt.

A horvát-szlavon orsz. ipari szövetség megalakulása.

Zágráb, május 17. Tegnap délután volt a horvát-szlavon országos ipari szövetség alakuló közgyűlése.

Elnökké megválasztották Pongrácz Gusztáv lovagot, alelnökké gelsei Guttman Vilmos kir. tan. gyárost és Granitz Ignác könyvnyomdatulajdonost.

A közgyűlés elhatározta a magyar gyáriparosok szövetségével az összes ügyekben közös eljárás céljából való konperációt mind azokban az ügyekben, amelyek a magyar korona országai egész iparának érdekeire vonatkoznak.

Majd választmányi ülés volt, amelyen a konferencia nagy munkaprogramját intézték el.

Ezen a tanácskozáson megjelent az előkészítő bizottság meghívására dr. Chorin Ferenc, a magyar gyáriparosok szövetségének elnöke, Chorint megjelenésekor lelkesen megéljenzették és köszönetet mondtak megjelenéséért.

Dr. Chorin Ferenc szép beszédet mondott; üdvözölve a magyar gyáriparosok szövetségének nevében őszinte rokonszeggel és örömmel a horvát-szlavon országos iparszövetséget. Törekvéseik és céljaik teljesen egyenlők a mieinkkel. Egyesülve a Szent István koronájának birodalmában elválaszthatatlanul összekötve az évszázados állami közösségtől és az érdekek azonosságától, a földrajzi helyzetből és szellemi irányunk közös vonásától, politikai és kulturális törekvéseinktől, féltékenyen őrizve nemzeti önállóságunkat, egymásra vagyunk utalva és kénytelenek vagyunk hozzászokni, hogy minden politikai és gazdasági kérdésben vállaltva küzdjünk.

A beszédet a gyűlés nagy tetszéssel fogadta. Este diszvacsoza volt, amelyen Chorin drt újból lelkesen üdvözölték.

Kétarczu törvény.

Az új Tisza-kabinet egyik legjelentékenyebb alkotása lesz az új népoktatási törvény. Az erre vonatkozó javaslatot tegnap tették közzé, általános meglepetésre.

Mert hiszen van-e meglepőbb dolog, mint ha valaki a féloldalán fehér, a másik felén szerezsen? Ez a javaslat pedig ilyen fehér-fekete kétszínűségben leledzik.

Általános érzett hiány, hogy az eddigi népoktatási törvények magyar nemzeti szempontból nem voltak kielégítőek. Ezt érzi az új javaslat, ki is fejezi roszszalását a nem magyar iskolákkal szemben, de mikor erélyes intézkedést váránk tőle, eltéved a keze. Nem a nemzetiségeket szorítja a magyarság tiszteletére, hanem a felekezeteiket az állam rettegésére. S nem is az elemi iskolákat reformálja, a mire égető a szükség nemzeti szempontból, hanem a tanítóképzést nehezíti meg, a mi teljesen fölösleges. A sanda mészáros utánozza Berzeviczy Albert ezuttal, de ezt a sandaságot megint a magyarság fogja megsíratni.

Az elemi iskoláknál eddig a legnagyobb baj az volt, hogy a magyar nemzet kicsufolására itt 3343 iskolában nem magyar volt a tanítvány s ezek közül 1340-ben a magyar nyelvet minden siker nélkül tanították, vagyis nem tanították. Így vallja be a miniszter. És hogy a többiben is mennyi sikert ért el a magyar nyelv tanítása, azt mutatják a nemzetiségi sajtóperek, az oláhok és szerbek közt a szociális bőrbu bujtatott magyarellenes izgatás félelmesen gyors terjedése s az, hogy az alkotmányosság óta elmagyarosodott falvakról nem szólhatunk, de igen előlamosodott, eltótosodott községekről. Ugyancsak az alkotmányosság óta termelt meg a magyar törvény oltalma alatt a nemzetiségi intelligencia, a mely azóta a magyargyűlöletet feltartóztatlanul gyártja s mérgezi meg vele honfitársaink százezreit.

Ide jutottunk az iskoláztatás nyelvi szabadságával. S ezen a törvényjavaslat azzal kíván segíteni, hogy a hol a tanulók 20%-a magyar, ott a magyar második tannyelvként szerepeljen.

Irott malaszt.

Lesz gondjuk rá a nemzetiségi iskoláknak, hogy mindenütt éppen csak 19% magyarságot mutassanak ki; mert hiszen a statisztikai táblázatot a tanító készíti, az pedig úgy csinálja, a hogy a kenyéradója parancsolja. Ha aztán tessék-lásékból valahol 20% magyarság mellett behozzák segédnyelvül a magyart, abban sem lesz sok köszönet. Segítés és segítés közt nagy a különbség s a nemzetiségek bizonynyal nem fogják magukat a segédnyelv oktatásában nagyon megerőltetni.

No de a szép szó ott van a papíron s ez a fő minálunk.

A nemzetiségi iskolák erélyes megrendszabályozása helyett a javaslat neki

Férfi fehérneműek méret után és teljes uri kelengyék a legelegánsabb kivitelben, a leggyorsabban készíthetők **Róth M. utóda** kalap- és uridivat üzletében. *Férfi- és női-czipők* kizárólag a legjobb készítmény.

szegzi öreg ágyait a mostani tanítóképezdeknek. A különben is fölöslegesen felcizfrázott képezdei tanfolyamot bekoronázza még egy gyakorlati évfolyammal, azonfelül a vizsgát kétfelé osztja: alap- és szakvizsgára. Képesítő szakvizsgát csak állami bizottság előtt s csak a gyakorlati év után lehet tenni.

Kiváncsiak vagyunk, meddig fogják még a vizsgákat szaporítani? A mai fiataltságot annyi vizsgával gyöttrik meg, hogy a bölcsőtől egész ifjúságán keresztül örökösön csak vizsgára készül. Okosabb lett azért a sokat vizsgált nemzedék a régiénél? Aligha, legfeljebb a legszebb éveit tette tönkre mindenféle furfangosan kiszelt alap-, szak- és más efféle vizsgákra való készüléssel. Ide s tova az ország csupa vizsgálóból és vizsgázókból fog állani.

A ki tudja, mennyit kell egy művelt tanítónak tudnia, az az egy képesítő vizsgát tökéletesen elégnék fogja találni. A kettéosztás csak időpazarlás, költségszaporítás, idegölés.

Más a kettéosztás célja: az állam akarja az okleveleket osztogatni, állítólag azért, hogy a nemzetiségi iskolák visszaéléseit meggátolja.

Van Magyarországon férfi és női tanítóképezde 76. Ebből állami 25, katolikus 39, más felekezeti 16, egyleti egy. Nemzetiségi tannyelve mindössze 9-nek van, azok közül is kettőben a tannyelv magyar és oláh. Nemzeti szempontból tehát csak 7, legfeljebb 9 képezde lehet veszélyes. Tessék ezeket szigorubb ellenőrzés alá venni, tessék a magyart tenni tannyelvvé, ha pedig a veszély meg nem szűnik, mind a 7-et becsukni. Nem sok, nem kár érte, szemben az elérhető haszonnal.

A tanítóképzés ma az egyházak kezében van legnagyobb részben; maguk a katolikusok több képezdet tartanak fent, mint az állam és a többi felekezet együttvéve. Feladatukat a képezdek lelkiismeretesen, a magyar haza javára oldották meg. Azzal a hatalmas joggal, hogy állami érvényű oklevelet adtak, soha vissza nem éltek. S mégis most az állam ellenük fordul s őket fosztja meg jogtól akkor, a mikor az államra kártékony intézeteket veszélyes jogaik élvezetében továbbra is meghagyja. Miért? Mert 7 intézet ellen az állam nem mer fellépni, de igen 51 ellen.

Persze, az 51-ben benne van 39 kath. képezde is, már pedig ezeket működésükben megbénítani mindig kedves dolog volt azok előtt, a kik a katolikus kézre akkor is szeretnek ráütni, mikor a nemzetnek hazafias adományt nyújt.

Félni nincs okuk a katolikus képezdeknek az új rendtől; maguk az intézetek virágozni fognak ezentúl is. Az új törvény csak azokat a zug talmudiskolákat fogja sújtani, a melyeket — igen helyesen — egyszerűen becsukat. De nem lehetett volna ugyanezt az erélyes eljárást követni a többi hazafiatlan, nemzetiségi iskolával, képezdével szemben is? Akkor nem kapott volna a kath. tanügy egy igazságtalan ütést, nem sújtattak

volna a tanítójelöltek még egy fölösleges vizsgával s a mi fő: radikálisan megszüadültünk volna Magyarország egyik veszedelmétől.

Ez a törvény a veszélyt nem hártja el, hanem állami ellenőrzés alá helyezi, hogy ott tenyészszék vigan tovább. Valóban, nagy szükség volna már igazi, okosan erős kézre; ne csak a vasutasok érezék, hogy van kormány, hanem a haza ellenségei is lássák, hogy van magyar kormány.

Dr K. A.

A keletázsiai háború.

Kína semlegessége.

London, május 17. A Reuter ügynökség a következő hivatalos jelentést veszi: A kínai kormány tudomására adja a külföldi kormányoknak, hogy sajnálatára, tudomására jutott, hogy kedvezőtlen híreket terjesztettek el róla, hogy megszünt volna megtartani semlegességét, melyet ezideig a háború kezdete óta megtartott a távol Keleten.

A kínai kormány tehát köteleességévé teszi külföldi képviselőinek, hogy ezeket a híreszteléseket határozottan cáfolják meg és biztosítsák a hatalmakat, hogy Kína, bármi történések is, szigorúan semleges politikát akar folytatni.

A császár Moszkvában.

Moszkva, május 17. Miklós császár és a nagyherceg trónörökös délután ideérkeztek és félórás tartózkodás után folytatták útjukat ama városok felé, ahonnan csapatok indulnak Kelet-Azsiába.

Jelentés a harcstérről.

Pétervár, május 17. Pflug vezérőrnagynak a hadtűgyminiszterhez intézett 16-iki távirata a következőket tartalmazza: 12. és 13-iki jelentések szerint az ellenség előre halad Fönghuancsengtől Liaojan felé. Feltehető, hogy a japán főerőt Kaicsünön vagy Naicsun túl vezénylik. Egy másik japán csapat a Takusántól északnyugat felé lévő vidéken egyesül. A kungzokkal való portyázásban három kozákok és három lovat megöltek, egy kozákokat megsebesítettek. Négy kozák hiányzik. A partvidéken minden csendes.

Orosz tengerészek szállítása.

Port-Szaid, május 17. Az Annan nevű csomagszállító hajó Szuezbába érkezett és holnap Port-Szaidban 300 orosz tengerészt szállít a Rosszjárára, mely Odesszába megy.

Letartóztatások egy angol gőzösön.

Kronstadt, május 17. Tegnap a Camrof nevű, Cardiffból jövő angol gőzösön letartóztatott két szolgát és egy gépészt, ma pedig a német gőzösön tartóztatott le egy gyanús személyt. A letartóztatottak, akik azt állítják, hogy Indokinából valók, nyilván japánok.

Oroszok takarékosága.

London, május 17. A Reuter ügynökségnek jelentik Tangerből: A szultán nem fogadta el ama kölcsönajánlatot, amelyet a Banque de Paris et des Pays Bas tett, mert a feltételeket súlyosaknak tartotta. A marokkói lovasságot takarékosági szempontból gyalogsággá változtatják és katonák fizetését felére szállítják le.

A műtárlat

A hölgybizottság értekezlete.

Nagyvárad, május 18

Tegnap délután tartotta meg A műtárlat hölgybizottsága utolsó értekezletét, melyen véglegesen megállapították a rendezés teendőit.

Egyébként ez az értekezlet derekas munkát végzett. Megállapította a kiállítás határidőjét május 21-ére és két heti időtartamra, a megnyitás sorrendjét s végül kisorsolták a huszas hölgybizottságokat s csoportonként beosztották. Tizenkét csoport lesz két-két elnökkel s négy osztályba sorolva, akik a tárlaton a rendezői tiszteket teljesítik. Tudósításunk az értekezlet lefolyásáról következő:

Jelen voltak: Rádl Odön, Des Echerolles Kruspér Sándorné, Sável Kálmánné, Gröz Menyhértne, Steinsberg Móríczné, Karg Jánosné, Békésy Józsefné, Gerő Arminné, Gerő Ilonka, Schmiedt Pálné, Fényes Manóné, Jaminezky Istvánné, Gyalokay Jenőné, Kőszeghy Józsefné, Rosenthál Morné, Sável Kálmán, Wenderiuszky Pál, Rimler Károly, Bőszörményi Géza, Belezna Antal, Kozáry Gyula, Kovács József, Fekete Sándor, Gyalokay Jenő, Kőszeghy József és Radó Ignác dr az értekezlet előadója.

Rádl Odön elnök megnyitotta az ülést s ezután Radó Ignác dr tette meg előterjesztéseit. Bejelentette az értekezletnek, hogy Szegedről már megérkezett a tárlat háromszáz képe, Budapestről pedig 16-án utnak indítottak 114 képet, amelyek között számos muzeumi méretű vázson van. A képtárlat összeállítását holnap kezdik meg s az a terv, hogy május 21-én megnyitják. Bejelenti azt is, hogy az elnökség a kiállítás megnyitására meghívta Berzeviczy Albert kultuszminisztert.

Az előadó előterjesztéséhez képest a belépődíjakat következőleg állapították meg. Első napon 1 kor., a következő napokon 50 fillér, vasárnap és ünnepnapon 20 fillér. Állandó jegy 5 kor. Csoportlátogatásoknál iskolai tanulók 20 fillért fizetnek.

A rendezőseget ezután a következő csoportokba osztották:

Elnökök: I. csoport: Des Echerolles Kruspér Sándorné, Steinsberg Móríczné; II-ik: Ritoók Zsigmondné—Békésy Józsefné. III-ik: Sável Kálmánné—Karg Jánosné. A csoportelnökök négy naponként felváltva osztatnak be. Végül kisorsolták a huszas csoportokat s ezek következőleg osztattak be:

I. nap (azaz a megnyitás utáni napon) az 1-ső csoport, II. nap 9-ik csoport, III. nap 4-ik csoport V—6-ik, VI—2, VII—3, VIII—8, IX—11, X—10, XI—12, XII—5-ik csoport.

A huszas csoportok névsora következő:

I. Elnökök: Özv. br. Gerliczy Félixné, Özv. Des Echerolles Sándorné és Steinsberg altábornagyné. Tagjai: Olasz Elemérné, Varró Domokosné, Hauser Henrik századosné, Miskolczy Irma, Orley Anna, dr Popper Akosné, Miskolczy Lylli, Kovács Mihályné, Kugler Rózsika Kubinyi Györszéné, Mezey Vilma, Mark Istvánné Weisz Ernőné, Gerő Ilona, Tóth Karla, Konrad Margit, dr Waldmann Béláné, Balogh Samuné Batig Ferenczné, Balásházy Margit, Balásházy Olga.

II. Elnökök: Ritoók Zsigmondné, Des Echerolles Sándorné, Békésy ezredesné, tagjai: Agoston Péterné, Tátray Kálmánné, Meskó Boldizsárné, Özv. Léderer Dávidné, Reimann Mórné, Lukács Lenke, dr Thury Endréné, Nadányi Margit, Nadányi Ilonka, Radányi Rózsika Miskolczy Ilona, Sebessy Erzsike, Steiner Kornél, Molnár Lajos gyógyszerészné, Hutsenreiter Ida, Gyurkorkovits Kornélné, Lucz Sarolta, Grünwald Henrikné, Jamniczky századosné, dr. Berkovits Miklósné.

III. Elnökök: Sável Kálmánné. báró Karg Jánosné. Tagjai: Fráter Imréné, Schwartzt Ferenczné, Gorabek Károlyné, Kovács S. Jánosné, Perczel Adolfné, Papp Coriolánné, Szöllösy Ernőné, Fehér Dezsőné, Papp Ella, dr Wawrek Kálmánné, dr Várnai Ferenczné, dr Sarkadi Lajosné, dr Fássy Lajosné, dr Hoványi Gyuláné, dr Persz Adolfné, Benkő Józsefné, Vukán Józsefné, Bordé Kárlélyné.

IV. Elnökök: Des Echerolles Sándorné és Steinsberg altábornagyné. Tagjai: Cziffra Gerőné, Kőszeghy Józsefné, Gyalokay Jenőné, Szolcsányi Olga, dr Dési Gézáné, Cseresznyés Lujza, Cseresznyés Ilonka, Sonnenfeld Adolfné, Papp Aranka és Hajnalka, Cziffra Vilma, Nizsalovszky Endréné, dr Adorján Arminné, Bisz-

terszky Elemérné, dr Székely Adolfné, Várady Olga, Laszky Arminné, Fischer Olga, Fischer Oszkárné, Rádl Odónné, dr Révész Vilmosné, Geleta Gézáné.

IX. csoport: Barry Józsefné, dr Hoványi Gézáné, Szathmáry Király Andorné, Kiss Mekké, Schmiedt ezredesné, dr Moskovits Miklósné, Mihályházy Margit, Peiser Sarolta, Rimler Irén, Kohn Ilonka, Kurovsky Ferenczné, Lachny Irén, Szeszich Eleké, Major Miklósné, báró Luzzenszky nővérek, Szunyogh Lorándó, Scholtz Ferdinándné, Haatner Oszkárné, Kugler Mariska.

X. csoport: Dr Gyémánt Jenőné, Imrik Márta, Heller Edéné, Seregélyi Dezsőné, Bócz Ilona, Bócz Ella, Gáll Sándorné, Czwekk Ilonka, dr Békeffy Gyuláné, dr Nemes Aronné, Butyka állomásfőnökné, Lakatos Józsefné, dr Weisz Mártonné, Winkler Jozefa, Vucskics Julia, Baróthy Sándorné, Darvassy Lajosné, dr Moskovits Józsefné.

XI. csoport: Molnár Gézáné, Kugler Mariska, Ritoók Emma, Ritoók Margit, Lukács Gyuláné, Szepessy Andrásné, Szemes Ilona, Komlóssy Józsefné, dr Bodó Samuné, Haba János főhadnagyé, dr Bozók Alajosné, Gerő Sándorné, dr Kurländer Edéné, Moskovits Miksa mérnöké, dr Adorján Emilné, dr Berkovits Ferenczné, Kornstein Edith.

XII. csoport: Justh Károlyné, Bellányi Imréné, Gerő Arminné, Aczél Zsigmondné, Ferenczy Ilona, dr Edelman Menyhérté, Kepes L. Miklósné, Diósy Irén, Kolliner Miklósné, Sonnenfeld Pálma, Márkus Rózsika, Eleméry Klári, Bősörményi Tilda, Farkas Etelka, Juracek Elemérné, Dús Pirozka, Fekete Sándorné, Giraud Vilma, Csák Ilonka, Harmathy Bernike.

UJDONSAGOK.

Resch Mihály temetése.

Saját tudósítónktól.

A kötelességtudás élesdi mártírjának hazahozták az egyszerű fekete koporsóját. Mint a régi mesék harszói, Resch Mihály megdicsőült, a neki jutott hősi dicsőség nem írott újság hír, a mit a betű szines tollu robotosai irtak róla. Nem. Ott él a nép köztudatában. S oly jól esett ezt látni, hogy ezrével zarándokolt a nép tegnap délután a fekete koporsó köré, mely az élesdi hős őrmester oszló tetemét takarta. Talán fájdalmas, sajtótpő volt újra átélni annak a szegény sápadt asszonynak, hogy a már egyszer eltemetett jószágos hitvesét újra eltemesse, de vigasztalhatta a körülötte álló számk részvéte s tiszteletteljes, alázatos megilletődése, mellyel a hős katona koporsójánál megemelték kalapjukat.

A megdicsőülés utja volt ez a temetés.

A miniszterelnök kegyeletét képviselte a koporsó szárazvirágu koszorúja, a felelválói pedig Steinsberg altábornaggyal elkísérték Resch Mihályt a Nagytemető nyirkos sírjái.

A váradai temetésen Dencs János címzetes kanonok végezte az egyházi szertartást.

Eljöttek sokan válogatás nélkül érző szívű emberek, a kik megértették Resch Mihály szomorú, de dicsőséges tragédiáját.

• Az egyházmegyei papság ünnepe. Tegnap délelőtt 11 órakor a váradai papság s a vidékről is huszonketten, összegyűltek Vinkler püspök, nagyprépost házában, hogy gyémántmiséje alkalmából szeretettüknek bizalmasabb jelét adják, mint ahogy azt hivatalos ünnep keretében tehetnék. E célból az egész megye papsága beküldte arczképét, melyet pompás albumba foglalva vittek a páratlan tiszteletnek örvendő gyémántmisés főpap házához.

Az ünnepekre a legnagyobb titoktartás mellett készülődött a papság, de éppen az utolsó pillanatban dugabódott az egészjől elkészített terv. Egy gratuláló sürgönyből megsejtette az ünnepeket, hogy mi készül s szokása szerint igyekezett kitérni az ünnepeket elől. Az egybegyűlt papság nevében aztán Dencs János és Vidovich György cz. kanonok, esperesek, mint küldöttség keresték fel az ünnepeket, ki könnyekig meghatva fogadta az albumot, a papság szeretetének szimbolumát. A diszkötés váradai fiatal iparos remeke. A kétféle bőrből előállított tábla ősi magyar motívumú réz és aranyozott díszszel van borítva, melynek rajzát is Faragó János könyvkötő készítette. Az album didikációját kaligrafus írta be s szó szerint így van:

Méltóságos és főtisztelendő

Vinkler József,

sardicai v. püspök, váradai nagyprépost,
püspöki helynök urnak,
aranyszívű jótévedőjének és gyémántjellemű példaképének,

1904. április 6-án tartott gyémántmiséje alkalmából,
hálája és szeretete jeléül,

örvendező szívvel és mély tisztelettel ajánlja az egyházmegyei papság.

Valóban példaképe előtt hódolt a papság.

• A város rendezése. A városi szépművészeti és közlekedési bizottság tegnap délután tartott ülésében több olyan fontos utczarendezési kérdéssel foglalkozott, amelyek a jövő Nagyvárad fejlődésére fontossággal bírnak. A többi között például a Fő-utca vonalának megállapítása a Széchenyitől az irgalmas-rend házáig. A bizottság ülésén Komlóssy József elnök, Száhlender Károly, Mezey Mihály, Pekánovits Imre, Guttman József, Kőszeghy József, dr Baróthy Akos, Beczkay Lajos, Rendes Vilmos és Eleméry Ferencz jegyző voltak jelen. Első sorban Kálvária-utczának a Csengeri-utczával szemben levő vonalát állapították meg, akként, hogy a 2/45.számú ház telkének déli sarkától a stációig egyenes vonalban épüljenek a házsorok. — A bizottság a beterjesztett tervek szerint véleményezte, hogy adja ki a tanács Moskovits Miksának az építkezési engedélyt a Fő-utczán a Széchenyivel szemben levő Grósz ház helyére egy 2 emeletes díszes palota építésére azonban az utczavonalat a Széchenyi anyafalától a Dóry-ház északi sarkáig futó utczavonalban. Így a Fő-utca nyer szélességben némi területet, amelynek becserélték: négyszög méterenkint 40 koronában állapította meg a bizottság. — Vitéz-utca rendezésének tervét keresztülvitelre véleményezte a bizottság. A költségek 18,000 koronára rugnak.

• Fürdőélet a Püspök-fürdőben. A fürdőélet teljesen kialakult a közeli Püspök-fürdőben. Kernáts János bérlő igen czélszerűen átalakította a fürdő pompás parkját és a nagy étterem előtti teraszt s a fürdő helyiségekben is olyan átalakításokat és reformokat hozott be, amelyek a fürdőző közönségnek a legnagyobb kényelmet biztosítják. Most már megkezdett a rendes fürdői zenekar is, amelyet a vendégek elhalmoznak dicsérettel. A fürdővendégek száma napról-napra növekedik, akik gyógyulást és üdülést keresnek a remek fűvésű gyógyfürdőben. Kernáts János fürdőbérlő tapasztalt gondosságával igyekszik a fürdő régi jó hírnevét gyarapítani.

• A nagyváradai pinczeregylet története. A nagyváradai pinczeregylet nemrég lefolyt szép ünnepélyéről, mely házfelavatással és a pinczér menház megnyitásával volt egybekötve, megemlékeztünk. Az ünnepély alkalmából megjelent a pinczeregylet harmincz éves története, Sarkadi József pinczér-egyleti titkártól. A történet részletesen ismerteti az egylet multját, kidomborítva az érdekesebb mozzanatokot. Bemutatja képekben az alapvető férfiak és a jelenleg működő tisztviselők és tagok arczképét. Igaz, hogy ezekről a képekről nem lehet megismerni őket s így nagyon helyes volt mindannyinak a nevére alá tenni, hogy tudja az olvasó, kiket tett felismerhetetlenné a kiállító nyomda ügyessége és szakértelme.

• Iparos ifjak műkedvelői előadása. A nagyváradai ipartesteli ifjuság önképzőköre ez évben is szándékozik műkedvelői színelőadást rendezni a színi színter alatt. Előbb novemberre tervezték a két színi előadást, de a városi tanács nem volt hajlandó a Szigligeti színházat ez időben átengedni. Most újból kérelmet intéztek az iparos ifjak a városi tanácshoz, amelyben augusztus hó-20. és 21-ére kérik a színház átengedését.

• Rendkívüli megyegyűlés. Biharvármegye törvényhatósági bizottsága ma, szerdán május 18-án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyben néhány olyan ügyet intéznek el, amelyre nem várhatják be a június havi rendes közgyűlést. A ma elintézés alá kerülő ügyek a következők: 1. A gróf Buttler János és Andaházy Szilágyi Mihály-féle alapítványi hely betöltése. 2. A vármegyei tisztviselők nyugdíj-szad. rend. módosítása. 3. A jegyzői magán munkálatokra vonatkozó szabályrendelet módosítása. 4. Atköltözési illetményekre vonatkozó szab. rendelet. tárgyalása. 5. Cseléd lakásokra vonatkozó szab. rend. tárgyalása. 6. Alispáni előterjesztés a vármegyei közpénzek elhelyezése tárgyában. 7. Kis-marjai körövesi lakás építési ügye.

• Elhunyt matróna. Résztétel értesítünk egy köztisztelőben álló agg urinő: öv. Kollárszky Istvánné szül. Draskovics Jozsefnak elhunytáról. Temetése holnap, csütörtökön délután 5 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Kollárszky István egy neje, mint gyermekei: Ilona, László, Miklós és Erzsébet, Kollárszky Pirozka, öv. Kollárszky Jánosé s leánya Gizella fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb anya, nagyanya és anyós, öv. Kollárszky Istvánné született Draskovics Jozsefnak folyó évi május hó 17-én, d. e. 11 órakor, rövid szenvedés s a halotti szertételek ájtatos felvétele után életének 78-ik évében történt gyászos elhunytát. A megdolgozott hűlt tetemei folyó év május hó 19-én d. u. 5 órakor fognak Szaniszló utcai házában beszenteltetni s a nagyvárad-olaszai temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise-áldozat folyó év május 20-án d. e. 10 órakor fog az Uri-utcai premonstrei-rend templomában az ég Urának bemutatni, mely végtisztességételre az elhunytak rokonai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1904. május hó 17. Adj Uram örök nyugalommal neki! Az örök világosság fényeskedjék neki!

• Jótékony adomány. Stasser Alfrédné urnő a nagyváradai Gyermekebarát egyesület részére 100 korona adományt küldött, a melyről a jótékony adakozónak ez uton mond köszönetet a Gyermekebarát egyesület elnöksége.

• Az osztálysorsjáték tegnapi húzásánál a következő nagyobb nyereményeket sorolták ki:

60000 koronát nyert: 94005.

5000 koronát nyert: 61307.

2000 koronát nyert: 3887.

1000 koronát nyertek: 27370 55456

99717.

500 koronát nyertek: 16893 66489 72656.

300 koronát nyertek: 695 11559 16852

32507 38874 44631 52373 54852 55259 62447

66095 76250 81148 93085 99270 101627

109036 107820.

100 koronát nyertek: 402 8025 9926

14922 16621 16623 17127 24546 25839 26216

27456 29845 30001 30753 30840 31072 31566

31816 32612 33780 34261 36772 40043 43140

40472 51499 52517 55732 58200 58855 61727

61450 64137 68005 68546 69634 70597 70948

71350 76046 79331 80824 83744 83895 85875

86984 88587 90032 92223 98157 98677 10261

10604 106623 109215 109345.

A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

x **Különleges újdonságok** női férfi és gyermek kalapokban, gyöngyöztű himzett nyakkendők lavalier és csokrokban, női gallérokban a legszebb újdonságok, övek és napernyőkben nagy választék található Csillér Imre áruházában Nagyvárad.

x **Hírek az orosz-japán háborúról** már nem érdeklik a közönséget, de mindig új és érdekes marad **Leitner László kalap-, cipő- és férfi divatárú** nagykereskedő, (Zöldfa-u) változatos szemképráztató raktára, melynek megtekintése ép oly szórakoztató, mint hasznos. Most **pünkösdi előtt** különösen ajánlható fenti cég, minden néven nevezendő cipő-, kalap- és férfi divatárú cikkek beszerzésére, mert a mellett, hogy csakis a legutolsó divata cikkek lesznek áruba bocsátva, az árak is kihatolhatatlan olcsóra vannak szabva, miről a legkönnyebben meggyőződhetünk, ha pünkösdi szükségletünk ott szerezzük be. 744

x **Egy új női divatruház.** A Zöldfa-utca 147. szám alatt a jóhírű **Kovács L. és Társa** cég egy új, diszes divatruházat rendezett be, a közönség kíváncsainak teljesen megfelelően mélyre ez uton hívjuk fel olvasóink figyelmét. Bővebb felvilágosítást nyújt a cég lapunkban közölt hirdetése

IRODALOM.

Mászlónk. A jövő havi számmal második életévét tölti be a **Zászlónk** keresztény ifjúsági lap. Rövid idő, de biztosítéka a hosszú életnek. A **Zászlónk** fennállása óta minden számával beigazolta, hogy méltó arra, hogy oly nemes, idővs ezélt szolgáljon, mint a keresztény ifjúságnak vallásos erkölcsön épülő tudományos nevelése. Rövid két év alatt meghódította az egész keresztény ifjúságot, sőt egyre terjed a felnőttek között is, mert minden száma a legértékesebb közleményekkel van tele. Illusztrációja páratlan a hasonló folyóiratok között. Most megjelent a májusi füzet is a következő gazdag tartalommal:

Mogyan robbanhat fel egy páncélos hajó?

Rákóczi hazajóm!

A nap heve.

Krisztus a mi erősségünk. Folyt. (Travnik Jenő.)

A legelső orosz-japán tengeri bajvívás. a csemaipói kikötőben.

Akinek a kezén van a szeme, füle és nyelve. Jókairól.

Bucsu az iskolától. (Hortobágyi József.)

Karcolatok a sárga fajról. (Folyt. Mayláth Géza gróftól.)

A zivatar jelző modern berendezéssel.

Muki naplóját írja (dr Vrabély Armand.)

Mogy áll a háború?

Veresagin Vazul, stb.

Jelen száma is minden számához gyönyörű illusztrációk készültek.

Ismételten melegen ajánljuk a **Zászlónk**-at olvasóink figyelmébe.

Megrendelhető a kiadóhivatalban. Budapest VII., Damjanich-utca 50. Előfizetési ára egy évre csak 2 korona.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR:

Szerda: Casanova.

Székely Irén Nagyváradon.

— Vándorlegény. —

A bájos hangú kis szökevény primadonna diadalünnepe, virágerdőbe tért vissza a Szigligeti-színház színpadára, amelyet nemrég oly váratlanul hagyott el s a hol oly nagyon éreztük hiányát a legutóbbi időig. Mióta Székely Irént nem láttuk, hangja kissé megfakult, de iskolázottabb lett. Csodás báj és elbűvölő erő rejlik a Székely Irén hangján kívül játékában is; oly közvetlenséggel tudta valamennyi ének-számát előadni, hogy egészen lebilincselte előadásával a hallgatóságot.

Nagy meglepődéssel konstatálhattuk, hogy a mi mostani primadonnánk, — **Wlassák Vilma Székely Irén** mellett sem homályosult el. Még nem hallottuk ilyen szépen, ilyen erővel énekelni. Öltözékei külön feltűnést keltenek izléses választékosságukkal.

Straubinger szerepében **Horváth** remekelt. Játéka egészséges humortól duzzadt, állandó derűlttségben tartotta a közönséget.

Humorát az énekbe is betudta vinni s ezzel csak emelte a hatást. Kuplii közül némelyik igen sikerült.

A sikerben osztoztak még Tihanyi, Krasznai és Pataki Vilma.

B. Koppán Margitnak pechje az, hogy Parlagi szerepeit kell sorban átvennie s azokat se énekel, sem játékkal nem győzi.

Ének és zenekar kifogástalanok. Közönség a pótidényben szokatlan nagy számmal r.

Székely Irén felléptei. A színház igazgatóságának sikerült Székely Irént még egy vendégjátékra megnyerni, s így a nevezett művész nő Casanován kívül holnap csütörtökön a Boszorkányvár operettében eljátsza még egyszer Coralie szerepét, a melylyel a budapesti közönséget is frappírozta. Jegyeket már ma d. u. 3 órától lehet a Boszorkányvár előadására is váltani. Csütörtökön lesz a szezon utolsó előadása s október 1-ig bezárulnak a Szigligeti színház kapui.

Igazságszolgáltatás.

Jenei Balázs gyilkosa.

— Esküdtészi tárgyalás. —

Február 24-án a nagyrábéi kocsmában együtt ivott két vásáros gazda. **Jenei Balázs** a véznábbik összerlekedett **Fekete Péterrel** az izmos, sokszor büntetett garázda emberrel.

A heves szóváltás után csöndben távoztak a kocsmából. **Jenei Balázs** a Nagybajonba vezető uton indult haza felé. Amint azonban a **Mózes** kútjához ért **Fekete Péter** hátulról orvul megtámadta és súlyos olmos botjával leverte. **Jenei Balázs** eszméletlenül maradt a földön, **Fekete Péter** pedig a tehetetlen ember zacskójából 4 korona 80 fillér pénzét ellopta. **Jenei Balázs** másnap sérüléseiben meghalt.

A kir. ügyészség szándékos emberölés bűntettével vádolva **Fekete Péter** bünpört indított s ez ügyben tegnap tartották meg az esküdtészi tárgyalást a nagyvárad kir. törvényszéken.

A tárgyaláson **Milye Gyula** kir. táblabíró elnökölt. A vádat **Korn Lajos** kir. alügyész a védelmet **Nyiri Sándor** ügyvédjelölt tolmácsolta.

Az esküdtek a vád és védelem meghallgatása után **Fekete Péter** szándékos emberölés és lopás bűntettében mondták ki bűnösnek s a büntető tanács a verdikt alapján, **Fekete Péter** 12 évi fegyházra ítélte.

NYILTTÉR.

Nógrádi Gyula „A szabadkőművesség titkai”

ezimű munkája,

mely érdekes leleplezéseket közöl a szabadkőműves szövetségről.

Kapható:

a „Tiszántúl” kiadóhivatalában,
(Szilágyi D.-utca, 5. szám.) 761

Á r a 2 k o r o n a.

Özv. Jüngling Józsefné

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár alkatrész- és felszerelésekben

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA, (Bazár-é pölet).

Nagy választék **acetylen-lámpa légtömő** és **gummiköpenyben** Szakszerűen berendezett **nagy javító MŰHELY.** — **Emalírozás** nicskelezés és bárminemű **javítások** pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányu

Rössler, Jauernig, Ausztria és Stirián

kerékpárok

vannak állandóan raktáron.

Becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

870

özv. Jüngling Józsefné.

Az első magyar vitorla-vászon-, és jutaáru-gyár nagy raktára

Radó Samu és társa

Nagyvárad, Kossuth (Sas) utca. Bihar kávéházzal szemben.

Hazai ipar! Telefon szám 240. Gyári árak

Mindenféle
Gabona zsákok.
Lisztes zsákok.
Gyapju zsákok.
Szalma zsákok.
Heremag zsákok.
Só zsákok.
Zsák vásznak.

Vízhatlan
Asztag ponyvák.
Cséplő ponyvák.
Kazán ponyvák.
Sátor ponyvák.
Szekér ponyvák.
Rostáló ponyvák.
Repcze ponyvák.

Ponyva vásznak.

Az Első magyar len- és jutaáru-gyár eredeti árszabása szerint árusítatnak.

Gépszijak, varró- és kötő-szijak, boeskoros minden méretben; továbbá elsőrendű gépolajok, towotte gépkenőcs, kocsikenőcs s más e szakba vágó gazdasági cikkek nálunk be szerezhetők.

Szegedi kenderfonó-gyár kiváló gyártmányai: kender- és len-zsákok, gazdasági kötelek, zsinórok, gurtnik, kéveköttelek, tömlők, kender, kőcz stb. állandóan raktáron vannak bármely mennyiségben. — **Viszontelárusítók árkedvezményben részesülnek.** — A t. gazdaközönséget szolid kiszolgálásról előre is biztosíthatjuk. 698

Kiváló tisztelettel

Radó Samu és tsa zsák és ponyvakölcsönző intézete !!

TAVIRATOK

Az eucharisztikus kongresszus.

Budapest, május 17. (Saját tud. táv.)
Az örök imádás templomának alapkövetelének alkalmával tartott kongresszusról a következőket jelenti tudósítónk:

A kongresszust a budapesti kath. kör helyiségeiben tartották meg s a körnagytérmet a főiri közönség zsufolásig megtöltötte. A papi fejedelmek közül ott voltak: *Samassa* egri érsek, *Szmrecsányi* Pál nagyvárad, *Radnai* Farkas besztercebányai, *Várossy* székesfehérvári, *Mayláth* erdélyi, *Deseffy* és *Khol* Medárd püspökök. Fehér Ipoly panonhalmi főpát *Mihályi* gör. kath. érsek, *Radu* Demeter gör. kath. nagyvárad és Hosszu Vazul püspökök, Steinberger és Fraknoi nagyvárad kanonokok.

A kongresszust *Szmrecsányi* Pál nagyvárad püspök lapunk élén között beszédével nyitotta meg. Majd *Mihályi* gör. kath. érsek fejtegette a két testvér egyház solidaritását, mire *Szmrecsányi* püspök meglehangú köszönettel válaszolt. *Kántor* esztergomi kanonok felolvasta ezután a pápa üdvözlését s a pápához és királyhoz intézendő táviratok szövegét s ezzel az ülés mai részét be-rekesztették.

Holnap szerdán pedig a kath. kör disztermében két nagyvárad kiünő tudós olvas fel. Dr. Némethy Gyula, a kiváló műkritikus, »A keresztény hív-tása a himzönművészet terén« czimmal, Lindenberger pedig »Hogyan áldoztak eleink?« czimü értekezését olvassa fel az eucharisztikus kongresszus kere-tében.

A francia tengerész tisztok sztrákja.

Bordeaux, máj. 17. A kereskedelmi ten-gerészet tisztjei elhatározták a sztrájk befeje-zését.

REGÉNYCSARNOK.

ÉVA.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 9

— Ez époly kevésbé érdekell — ismétli Ostrzynski s komoly méltósággal húzza le az egyik kesztyűjét.

— De a távirat valódi-e?

— Bizonyosan!

Ez a megerősítés teljesen megnyugtatót. Hálából punchot töltök poharába, melyet ő felvesz, szájához emeli, egy kortyot iszik be-lőle és azt mondja:

— Legelőször a te egészségedre és tudod kinek egészségedre a második pohár?! — Két-szeresen kívánok szerencsét?

— Honnan tudod? — kérdem.

Ostrzynski vállát vonva közömbösen mondja.

— Mert Suslowski korán reggel a szer-kesztőségben volt!

Swiateczki morog valamit, hogy mily alá-valóság!

En pedig nem bíriam tovább hallgatni és kalapomhoz nyúlok.

Ostrzynski velem jön, én azonban útköz-ben elválok tőle és pár perc múlva másodszer csezengetek Suslowskiéknál.

Ismét Kazia nyitott ajtó, a szőlők nem voltak otthon.

— Kazia! — szólok szigorúan — tudom-másod volt a táviratról?

— Igen! — felelt nyugodtan.

— De Kazia! . . .

— Mi az, kedves barátom? A szőlőktől nem lehet rossz néven venni, hiszen kellett valami különös oknak lenni, hogy megint bele-egyezzenek.

— De te Kazia! . . .

— En a legelső alkalmat felhasználtam, hogy beleegyezésüket megnyerjem. Hát te ezt zokon veszed, Wladek? . . .

Ugy rémlik nekem, mintha szemeim előtt derengene a homály és Kazianak igaza volna. De minek is rohantam ide, mint az örtl? . . .

Kazia hozzám közeledik és fejcskáját ka-romra fekteti. En átkaroltam, mire ő arcát felém fordítja, szeméit behúnyja és rózsás szá-jackájával azt sugja:

— Mem, nem Wladek, nem most! majd az esküvő után, kérlek szépen!

Epen e kérelme folytán számát az ő szá-jára nyomom . . . és addig maradunk így mig lélegzettünk meg nem áll.

Kazia hágyadt szeméit elfedni igyeckszik s alig hallhatóan rebegi:

— Ugy kértelek, hogy nem . . .

A szemrehányás és az eltakart szemecs-keje alól feltűnő tekintet, annyira megindit, hogy még egyszer megcsókolom. Ha valakit szeretünk inkább csókolni, mint megverni akar-jek. És én Kaziát minden megfontolás és mér-ték nélkül, az egész életre, a halálig és azon túl is szeretem. Ók vagy senkit ezen a világon!

Kazia félelmet eláruló, elfojtott hangon azt mondja, hogy most már nem fog engem becstülni.

Forrón szeretett lény! milyen badarságot csacsog. Megnyugtatom amennyire lehetséges és okosan kezdünk beszélni.

Elhatároztuk, hogy ha a szülők azt állita-nák, hogy a táviratról csak később értesültek, úgy semmit sem fogok elárulni, hogy a valódi tényállást ismerem.

Most még a művész-egyesületi irodába kell mennem, melynek közvetítése által leg-könnyebben léphetek érintkezésbe a Szalon tit-kári hivatalával.

III.

A Szalonba egy táviratot küldtem azon nyi-latkozattal, hogy a Hirsch báró által felajánlott összeget elfogadom, de előbb a képet Varsóban kiállíttatni szándékozom. A távirat és más költ-ségekre szükséges pénzt a művész egyesület-irodájában kölcsön kértem, mely összeget kész-séggel meg is adták.

Minden úgy megy mint a karikacsapás.

A »Papírsarkány«-ban és az »Aquatör«-ban megjelenik az életrajzom, amiből azonban egy szó sem igaz. De Ostrzynski azt mondja: »mi közöd« hozzá? Ajánlatokat is kaptam, hogy az arcképemet küldjen be, mivel azt a képes lapokban akarják közölni!

Nem bánom!

Pénn lesz, mint a pólyva.

IV.

Egy héttel később báró Hirschtől foglalót kaptam.

Az egész vetelárt pedig rögtön kifizetik,

ha a kép a vevő birtokába jut. Időközben a kereskedelmi bank kifizette a tizenötezer frankot csillogó louisdorokban. Mióta élek, annyi pénzt sohasem láttam egy rakásban.

Haza térek megrakodva, mint egy öszvér.

A műteremben nagy társaság van. A Louisdorokat a padlóra szórom és mintán ed-dig aranyban még nem turkáltam, most azt is megcselekszem. Utánam Swiateczki hentereg az aranyban. A házié megjelenik s azt hiszi, hogy megbolondultunk.

Rémítően jól mulatunk!

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde

Budapest, máj. 17.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	740.50
Allamvasut	694.
Rimamurányi	466.
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, máj. 17.

B uza áprilisra	7.88
B uza október	7.86
Tengeri	6.96
Rozs okt.	5.6
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok.

Budapesti áru- és értéktőzsdén 1904. máj. 17-án.

Magyar aranyjárdék 4%	1.17
Magyar koronajárdék	97
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4, 1/2%	89
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	96
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.80
Horváth szlapon földterhermentesítési kötvény	—
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	1.61
Tizaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	99.85
Osztrák járadék papirban	99.75
Osztrák járadék papirban	118.50
Osztrák járadék aranyban	99.20
Osztrák korona járadék	152.50
Osztrák államsorsjegyek	16.05
Osztrák magyarban részvény	744
Magyar hitelbankrészvény	643
Osztrák hitelintézet részvény	633
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.25
Németbirodalmi márka	204.47
Londoni vista	95.40
márkás20 arany	23.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stýlben, gazdag válszték-ban, gyári árban.

Szolid, szabott árak!

Hirdetmény.

Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

AZ igazgatóság.

Leg olcsóbb órajavitó-műhely!

A közelgő pünkösdi ünnepek alkalmából **bérmaajándék-tárgyak** legolcsóbb és legcélszerűbb bevásárlási helye

Kepes Márton,
mű-órás és ékszerész diszraktára
Nagyvárad, Bazár-épület,
(színház oldala mellett),

hol ezen tárgyak már a következő mesés árakban kaphatók:

Valódi ezüst órák, nyitott fedéllel, áruknak 4 fnt 25 krtól
Valódi ezüst órák, dupla > > 5 > 25 >

Valódi ezüst órák, nyitott > leányoknak 4 > 50 >
Valódi ezüst órák, dupla > > 5 > 50 >
Valódi oxidált fekete acél óra > > 8 > 50 >
Kitűnő minőségű nickel órák áruk részére 2 > 50 >
Ugyanaz dupla fedéllel > > 5 > 50 >
Valódi arany női órák 15 frittől feljebb.

Valódi 14 karátos arany gyűrűk 2 fnt 50 krtól kezdve ugyszintén az itt felsoroltakon kívül, értékesebb tárgyakból is dus raktárt tartok s azokat a legelőnyösebb árszámítás mellett bocsátom a m. t. közönség rendelkezésére.

A n. é. közönség b. pártfogását kérvé vagyok

kiváló tisztelettel

Kepes Márton,
órás és ékszerész.

Képes órajegyzék ingyen és bérmentve.

KECSKEMÉTY ISTVÁN

ÉTTERME és SÖRCSARNOKA Nagyváradon, Lukács György-(Köfaragó)-utca sarkán.

Kitűnő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy *teljesen újonnan átalakított és jól gondozott* minden kívánalmat kielégítő

teke-pályámat már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérvé, vagyok

teljes tisztelettel
748 **KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.**

Kerthelyiség megnyitás!

Tisztelettel hozom tudomására a m. t. közönségnek, hogy *nyári kerthelyiségenem 7. hó 8-án azaz vasárnap* egyik helybeli kitűnő cigányzenekar közreműködése mellett ünnepélyesen *megnyitottam.*

Kitűnő magyaros étkek, frissen csapolt márciusi SÖR, valamint saját termésű, tisztán kezelt **HEGYI BOROK** felszolgálásáról gondoskodva van.

Előzékeny kiszolgálás!

Polgári árak!

Társas ebédek, vacsorák vagy lakomák étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtnak. — **ABONENSEK** részére mérsékelt árszámítás.

Egyben van szerencsém a vidéki utazó közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan berendezett **VENDEGSZOBÁIMAT,** melyek tisztántartására különös gondot fordítok, valamint **SZÁLLÓHELY** is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:
Kert-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, medenczék, járdák, csatornák, szökőkutak, zsilipek, hidak és átvezetékek o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cementlapok, csatornacsövek, lépcsők, fedőlapok, esővizfolyókák, fürdőkádák, szarvasmarha jászolok, mindenféle műkövek. o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben.

Terazzo-munkálatok: Szabad sodronybetétesek repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák aszfaltozás a. o o o o o

Elszigetelések aszfaltbitumennel.

Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres szárazzá tétele.

Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban lesznek elvállalva.

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

Beocsini Cementgyári Unio kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi aszfalt fedellemezek. Kátrány fedellemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat.

Jutányos árak!

Árak minden vasutállomásra!